

**ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE” A MINISTERULUI
AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA**

Cu titlu de manuscris
CZU: 343.57(043.2)

SECRIERU Sergiu

**Răspunderea penală pentru sustragerea sau extorcarea drogurilor
sau etnobotanicelor**

**Specialitatea științifică:
554.01 – Drept penal și execuțional penal**

Autoreferatul tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2018

Teza de doctorat a fost elaborată în cadrul catedrei Științe penale a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova

Conducător științific:

COJOCARU Radion, doctor în drept, conferențiar universitar.

Referenți oficiali:

1. BUJOR Valeriu, profesor universitar, doctor în drept, IȘPCA.
2. GRAMA Mariana, conferențiar universitar, doctor în drept, USM.

Componența Consiliului științific specializat:

1. GLADCHI Gheorghe, profesor universitar, doctor habilitat în drept;
2. LARII Iurie, conferențiar universitar, doctor în drept;
3. DOLEA Igor, profesor universitar, doctor habilitat în drept;
4. URSU Veaceslav, conferențiar universitar, doctor în drept;
5. ZOSIM Alexndru, conferențiar universitar, doctor în drept.

Susținerea va avea loc la data de „27” decembrie 2018, ora 16⁰⁰, în ședința Consiliului Științific Specializat 554.01-31 din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al R. Moldova (MD, 2009, R. Moldova, mun. Chișinău, str. Gh. Asachi, 21, bloc administrativ, sala de conferințe, etajul III).

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a R. Moldova și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Autoreferatul a fost expediat la „26” noiembrie 2018.

Secretar științific al
Consiliului științific specializat,
conf. univ., dr. _____

Larii Iurie

Conducător științific,
conf. univ., dr. _____

Cojocaru Radion

Autor: _____

Secrieru Sergiu

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Traficul de droguri reprezintă un fenomen infracțional ce comportă o amenințare gravă pentru sănătatea, siguranța persoanelor și a societăților în ansamblu. Tendințele vădite de globalizare a fenomenului, apariția pe piață a unor substanțe narcotice și preparate sintetice de o nouă generație produc consecințe grave asupra sănătății publice. Utilizarea drogurilor constituie una dintre principalele cauze ale problemelor de sănătate și deces care pot fi evitate, mai ales în rândul tinerilor. În contextul realizării aspirațiilor de integrare europeană, R. Moldova a inițiat un proces amplu de dezvoltare și perfecționare a bazei normative antidrog, care este unul inerent pentru prevenirea și combaterea eficientă a acestui fenomen antisocial. Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor (art. 217⁴ CP al RM) reprezintă o infracțiune legată de traficul de droguri care creează sau favorizează acest fenomen nociv cu conotații internaționale și care pune în pericol efectiv și cauzează daune irecuperabile pentru sănătatea publică.

Actualitatea temei abordate în cadrul acestei lucrări poate fi explicată din mai multe unghiuri de vedere. În prim plan, am considerat ca fiind actual și oportun demersul dedicat fenomenului infracțional sus-menționat din perspectiva dreptului penal, în vederea elucidării și reevaluării semnelor circumstanțiale caracteristice acestuia. Pe de altă parte, cercetarea atentă a cadrului normativ dedicat interzicerii acestei conduite infracționale a scos în evidență unele imperfecțiuni ale textului de incriminare (art. 217⁴ CP al RM), fapt care a solicitat incursiuni teoretice pentru a oferi legiuitorului propuneri de *lege ferenda*, în eventuala intervenție de perfecționare a normei penale în cauză.

Reieșind din nivelul de cercetare a problematicii abordate, este de menționat că studiul penal al infracțiunii de sustragere sau extorcere a drogurilor sau etnobotanicelor, denotă lipsa unor lucrări în literatura de specialitate autohtonă, care ar fi dedicate în exclusivitate analizării acestui fenomen infracțional. Or, datorită dezvoltării rapide a relațiilor sociale și a transformărilor de drept pe care le parcurge R. Moldova acest lucru se impune cu pregnanță.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Printre oamenii de știință care s-au preocupat direct sau indirect de elaborarea concepției teoretice de soluționare a problemelor legate de conținutul infracțiunii de sustragere sau extorcere a drogurilor sau etnobotanicelor se enumeră: S. Brinză, V. Stati, V. Bujor, Ig. Hadîrcă, V. Berliba, D. Croitoru, M. Nucu, A. Zosim, R. Cojocar, D. Dumitrescu (R. Moldova); A. Nugumanov, T. Radcenko, Z. Debruc, A. Kireev, A. Veazemscaia, T.

Klomenko, V. Malinin, L. Babchin, A. Pobegailo, B. Turlubekov, S. Kocioi, I. Drujinin, V. Omigov (Federația Rusă); T. Dima, M. A. Hotca, V. Dobrinouiu, D. Popescu, G. Popescu, O. Chichoș (România) etc.

Prezenta teză de doctorat vine să completeze studiile întreprinse anterior în domeniu, evidențiindu-se unele tendințe și aspecte noi de dezvoltare a științei în domeniul de referință, specifice pentru etapa actuală de dezvoltare a societății. În acest sens, până în prezent nu au fost studiate asemenea aspecte precum ar fi: examinarea noțiunii de drog și noțiunii de etnobotanice introdusă recent la 217⁴ CP al RM; caracterizarea noțiunii de „șantaj” prevăzută la art. 189 CP al RM în corelație cu cea de „extorcare” consacrată la art. 217⁴ CP al RM.; analiza noțiunii de sustragere în raport cu formele de sustragere incidente art. 217⁴ CP al RM; elucidarea factorului intelectual și volitiv al conținutului laturii subiective a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ CP al RM etc.

Scopul lucrării constă în efectuarea unor investigații ample în privința problemelor juridico-penale a infracțiunii de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor și formularea pe această bază a propunerilor de îmbunătățire a calității cadrului incriminator.

Atingerea scopului propus presupune realizarea următoarelor **obiective**:

- analiza lucrărilor științifice din doctrina penală autohtonă și cea străină publicate la tematica problemei investigate;
- studierea evoluției sediului normativ de incriminare a infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor;
- analiza comparativă a legislațiilor penale ale altor state existente în materia incriminării infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor;
- elucidarea elementelor și semnelor componente ale infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor;
- formularea unor propuneri de *lege ferenda* pentru îmbunătățirea legislației penale din domeniu;
- înaintarea unor recomandări de practică judiciară în vederea asigurării legalității pe segmentul aplicării normei incriminate la art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova etc.

Metodologia cercetării științifice. Au fost folosite o multitudine de metode analitice de cercetare științifică, între care putem enumera: *metoda analizei comparative*, constând în sesizarea elementelor asemănătoare sau diferite în ceea ce privește reglementarea infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor în legislația R. Moldova și legislațiile penale ale altor state; *metoda analizei istorice*, constând în analizarea retro-

spectivei cronologice de evoluție a incriminării statuate la art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova; *metoda analizei logice*, constând în folosirea raționamentelor logice pentru sintetizarea opiniilor doctrinare ale diferitor autori etc.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării. Prezenta teză de doctorat constituie o cercetare științifică complexă și bine sistematizată, noutatea științifică a căreia și-a găsit reflectare într-un șir de rezultate științifice orientate spre îmbunătățirea cadrului normativ și dozarea principiului legalității aplicării legii penale în materia infracțiunii de sustragere sau extorcarea a drogurilor sau etnobotanicelor, printre care menționăm următoarele:

1. Infracțiunea prevăzută de art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova nu este o infracțiune care vizează traficul propriu-zis al drogurilor, ci o infracțiune care facilitează sau creează condiții pentru traficul acestora.

2. De *lege lata* stabilirea proporțiilor la etnobotanice este imposibilă, iar sustragerea sau extorcarea acestora indiferent de cantitate va fi calificată în baza art. 217⁴ alin. (1) C.pen. De *lege ferenda*, pentru asigurarea voinței legiuitorului de individualizare a pedepsei penale în funcție de proporții, este necesară instituirea unor parametri de calculare a cantității etnobotanicelor sau crearea unui cadru incriminator diferențiat pentru circulația ilegală a acestora.

3. Termenii de „sustragere” și „extorcare” utilizați în dispoziția art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova nu corespund cerințelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate cerute de CEDO. S-a argumentat necesitatea reformulării art. 217⁴ C.pen. prin intermediul unei dispoziții descriptive, prin care, pe de o parte, să fie prevăzute formele de sustragere, iar, pe de altă parte, să fie înlocuit termenul de *extorcare* cu expresia „șantajul în scopul obținerii...”.

4. Intenția directă caracterizează sub aspectul laturii subiective toate modalitățile normative de săvârșire a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C. pen. Sub aspectul factorului intelectual, făptuitorul nu conștientizează doar gradul prejudiciabil al luării ilicite, ci și înțelegerea faptului că ia anumite bunuri care se caracterizează prin efecte specifice și al pericolului pe care îl au pentru sănătatea publică.

5. Reformularea denumirii marginale a art. 217⁴ C.pen. din *Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor* în *Sustragerea drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor ori șantajul în scopul dobândirii lor*.

6. Revizuirea completă, chiar și structurală a art. 217⁴ C.pen., astfel încât să fie individualizată pe cale legală răspunderea penală pentru sustragerea prin furt, jaf, delapidare și escrocherie a drogurilor sau etnobotanicelor, față de sustragerea prin tâlhărie și dobândirea prin șantaj a acestora.

7. La instituirea pedepsei penale pentru *sustragerea drogurilor, etnobotanice*

nicelor sau a precursorilor ori șantajul în scopul dobândirii lor, în varianta propusă urmează a fi luate în considerare următoarele criterii: particularitățile obiectului material al infracțiunii; metoda de sustragere; regimul de sancționare al sustragerilor și al șantajului; regimul de sancționare al traficului propriu-zis de droguri consacrat la art. 217-217¹ C. pen. De lege-ferenda s-a pledat pentru instituirea unui regim mai blând de sancționare a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C.pen., comparativ cu cel stabilit potrivit normativității în vigoare.

Problema științifică actuală, de importanță majoră, care a fost soluționată constă în fundamentarea științifică a elementelor și semnelor constitutive ale infracțiunii de sustragere sau extorcere a drogurilor sau etnobotanicelor, care va avea ca efecte aplicarea corectă a legii penale naționale, eficientizarea practicii judiciare și a activității organelor de drept în prevenirea și combaterea fenomenului analizat. De asemenea, a fost soluționată problema revizuirii legislative a normei prevăzute de art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova în consonanță cu standardele incriminatorii promovate de CtEDO și Curtea Constituțională a R. Moldova.

Semnificația teoretică derivă din faptul că lucrarea reprezintă o cercetare integrală după conținut a unei probleme care ridică multiple polemici la nivel doctrinar, dar care este parțial neglijată din punctul de vedere al dreptului penal. Au fost analizate multiplele opinii expuse în literatura de specialitate referitoare la infracțiunea descrisă la art. 217⁴ CP al RM, fiind sistematizate abordările teoretice cu privire la stabilirea elementelor și semnelor constitutive ce-i sunt aferente. Unele dintre rezultatele obținute pot fi luate în considerare la examinarea nu numai a infracțiunii analizate, dar și a altor fapte infracționale, precum ar fi, de exemplu, sustragerile.

Valoarea aplicativă a lucrării rezidă în următoarele: 1) interpretarea sub noi aspecte a prevederilor dedicate incriminării da la art. 217⁴ C.pen. va contribui la dezvoltarea discuției științifice pe marginea calificării acesteia; 2) interpretarea semnelor obiective și subiective, precum și identificarea diferitor criterii delimitative, are o mare importanță, atât pentru aplicarea reușită a normelor art.217⁴ C.pen. în practica judiciară, cât și pentru dezvoltarea ulterioară a concepțiilor științifice asupra problemei vizate; 3) critica imperfecțiunilor de care suferă formularea actuală a art.217⁴ C.pen. poate fi luată în considerație de către legiuitor în procesul de perfecționare continuă a legislației penale a R. Moldova.

Rezultatele științifice principale înaintate pentru susținere: 1) au fost interpretate semnele obiective și subiective ale sustragerii sau extorcării drogurilor în consonanță cu principiul legalității incriminării și cu standardele

ce derivă din jurisprudența CtEDO; 2) a fost argumentată necesitatea instituirii unui model incriminator nou al infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor; 3) au fost înaintate de încadrare juridică a infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele științifice sunt utilizate în procesul de instruire a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior cu profil juridic, dar și în activitatea practică a organelor de drept.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Concluziile și recomandările formulate au fost tratate în conținutul mai multor articole științifice și pot servi drept bază teoretico-metodologică pentru efectuarea unor cercetări ulterioare. Totodată, unele concepte, ideii, opinii ce au constituit rezultatul cercetării, au făcut obiectul unor publicații de interes național și internațional, iar trei dintre acestea au fost prezentate la Conferința științifico-practică internațională din 31 octombrie 2014 *Delicvența și justiția juvenilă: evaluare, probleme și soluții* și Conferinței științifico-practică internaționale din 16 martie 2017 *Focarele separatiste și impactul lor asupra terorismului contemporan*, ambele desfășurate în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al R. Moldova.

Publicațiile la tema tezei. La tema tezei de doctorat au fost publicate 8 articole științifice.

Volumul și structura lucrării. Din punct de vedere structural, teza de doctorat este constituită din adnotări (în limba română, rusă și engleză), lista abrevierilor utilizate în teză, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie, declarația privind asumarea răspunderii, CV-ul autorului. În ansamblu, lucrarea numără 160 pagini de text de bază, iar în lista bibliografică sunt incluse 234 de titluri.

Cuvinte-cheie: droguri, etnobotanice, stupefiante, precursori, analogi, substanțe psihotrope, plante, sustragere, extorcare.

CONȚINUTUL TEZEI

INTRODUCEREA TEZEI pune în evidență actualitatea și importanța problemei abordate, scopul și obiectivele tezei de doctorat, noutatea științifică a rezultatelor obținute, problema științifică importantă soluționată, valoarea teoretică și semnificația aplicativă a lucrării de doctorat, aprobarea rezultatelor științifice și sumarul compartimentelor tezei de doctorat.

1. ANALIZA MATERIALELOR ȘTIINȚIFICE PUBLICATE LA TEMA TEZEI DE DOCTOR este alcătuit din trei subcapitole, în care sunt

examinele materialele științifice dedicate infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicilor.

Până la momentul de față, în literatura de specialitate autohtonă nu au fost elaborate studii monografice, care ar fi destinate abordării exclusive a infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicilor. De regulă, interpretările de rigoare și concluziile științifice referitoare la infracțiunea analizată pot fi găsite în monografii, manuale, cursuri universitare și diverse studii publicate în revistele periodice.

În monografia autorului I. Hadârcă cu titlul *Răspunderea penală pentru infracțiunile săvârșite în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analogelor și precursorilor acestora* [5] au fost abordate multiaspectual infracțiunile din materia narcotraficului, fapt ce a reliefat esența, conținutul juridic și regulile de încadrare ale acestora, scoțând în evidență și unele imperfecțiuni ale legislației penale în vigoare. O direcție nouă de studiu a constituit-o cercetarea perspectivei politicii penale în vederea protejării legalității în domeniul circulației drogurilor. Autorul a venit cu o serie de constatări și recomandări, atât în ceea ce privește completarea cadrului normativ existent, cât și în ceea ce privește abrogarea unor norme intempestive pentru legislația R. Moldova.

Lucrarea poate fi folosită ca ghid de încadrare juridică a infracțiunilor din domeniu și fundamentează propuneri de perfecționare a cadrului normativ. Totuși, multiplele probleme ce țin de calificarea juridico-penală a infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor în particular nu au fost tratate într-o măsură suficientă. În afară de aceasta, legislația penală în materia incriminării traficului de droguri a suportat mai multe amendamente legislative, fapt ce justifică o intervenție în plus în domeniu.

Un alt studiu important în care a fost abordată problematica traficului ilicit de droguri o constituie lucrarea autorilor V. Bujor și D. Dumitrescu: *Traficul de droguri: reglementări internaționale și naționale* [3].

Valoarea incontestabilă a acestei lucrări reiese din faptul că a fost elaborată în perioada în care în R. Moldova se punea problema implementării standardelor internaționale de prevenire a traficului de droguri. Or, fără o bună înțelegere a conținutului și a principiilor preventive prevăzute de actele și convențiile internaționale se face imposibilă materializarea standardelor prescrise în legislația națională de referință. Lucrarea elaborată de V. Bujor și D. Dumitrescu a stat la baza rezolvării unor probleme cu caracter general inerente acestui studiu și anume: elucidarea cadrului normativ internațional dedicat prevenirii narcotraficului; raportarea legislației R. Moldova în domeniul prevenirii și combaterii traficului ilicit de droguri la acest

cadru internațional; studierea pericolului social aferent fenomenului supus cercetării și a diverselor forme pe care îl poate îmbrăca etc.

O lucrare apărută mai recent în doctrina de specialitate autohtonă o constituie *Infrațiuni privind traficul de substanțe narcotice, psihotrope sau de analogi ale acestora (teorie și practică judiciară)* [3], elaborată de către R. Cojocar.

În cadrul lucrării sunt supuse analizei și interpretării infrațiunile comise în legătură cu traficarea drogurilor prin prisma elucidării semnelor obiective și subiective ce le sunt aferente. La baza analizei juridice a infrațiunilor ce formează obiect de preocupare a prezentei lucrări au stat metode de interpretare cum ar fi: metoda doctrinară, literară sau gramaticală, rațională sau logică etc. În același timp, a fost utilizată pe larg și interpretarea judiciară causală, materializată în sentințele definitive și irevocabile pronunțate de către instanțele de judecată la soluționarea unor cauze penale concrete.

Un aport deosebit în dezvoltarea doctrinei penale pe segmentul infrațiunilor legate de traficul de droguri l-au avut și continuă să-l aibă autorii S. Brânză și V. Stati. Astfel, în *Tratatul de Drept penal, Partea specială, Volumul I*, autorii fac o analiză doctrinară și de practică judiciară amplă a infrațiunilor legate de traficul de droguri [4, p. 1121-1195].

În contextul infrațiunii descrise la art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova autorii menționează că prin sustragere se are în vedere luarea ilegală și gratuită a substanțelor narcotice sau psihotrope din posesia altuia, prin care acestuia i s-a cauzat un prejudiciu material efectiv. Cât privește noțiunea de extorcere din art. 217⁴ C. pen al R. Moldova, acesta în principal, are înțelesul noțiunii de șantaj din art. 189 C. pen. al R. Moldova. Autorii adoptă opinia, potrivit căreia cererea de transmitere a dreptului asupra substanțelor narcotice sau psihotrope, ca și cererea de a săvârși acțiuni cu caracter patrimonial în legătură cu substanțele narcotice sau psihotrope, nu poate forma acțiunea principală în cazul extorcării [5, p. 1121-1195].

O lucrare de referință în acest sens o constituie teza de doctor elaborată de către autorul A. Nugumanov, cu titlul *Sustragerea sau extorcarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a precursorilor: aspecte juridico-penale și criminologice* [12].

Din perspectiva dreptului penal, autorul, în contextul examinării **titlului gratuit** al luării drogurilor sau a etnobotanicelor, menționează că substanțele narcotice sau psihotrope au o anumită valoare economică atât atunci când sunt sustrate din circuitul legal (farmacii, spitale, clinic etc.), cât și atunci când sunt sustrate din sfera criminală sau interlopă, adică din circuitul ilegal, deoarece făptuitorul prin trecerea drogurilor în posesia sa ilegală

evită suportarea unor cheltuieli materiale, lucru ce vădește existența scopului cupidant [6, p. 119]. Referitor la perfecționarea cadrului incriminator în materie, autorul promovează ideea unei incriminări separate a sustragerii drogurilor sau extorcarea acestora, dată fiind gravitatea și mecanismul diferit de comitere a infracțiunilor [6, p. 243].

O altă lucrare de referință dedicată studierii fenomenului infracțional abordat în cadrul acestei lucrări o constituie cea elaborată de T. Radcenko sub titlul *Răspunderea penală pentru sustragerea sau extorcarea de substanțe narcotice sau psihotrope* [14].

În contextul abordării subiectului infracțiunii, autorul consideră că atunci când o persoană cu vârsta de 14-16 ani, comite o sustragere prin escrocherie a unui anumit bun nu este capabilă de a conștientiza caracterul prejudiciabil al faptei, iar dacă, prin aceeași metodă, persoana sustrage substanțe narcotice sau psihotrope, aceasta are discernământul necesar asupra pericolozității actului de conduită [14, p. 97]. O asemenea abordare a fost criticată în prezentul studiu, iar în calitate de argument au fost înverdate criteriile folosite de către legiuitor la stabilirea infracțiunilor specificate la art.21 alin.(2) C.pen., pentru care răspunderea penală poate surveni de la vârsta de 14 ani.

Un interes deosebit pentru prezenta lucrare l-a trezit autoreferatul, publicat la tema tezei de doctor **Forme speciale de sustragere și extorcare: problemele criminalizării și perspectivele optimizării acestora în legea penală**, elaborată de către Z. Debroc [11].

În viziunea autorului conținutul laturii subiective a infracțiunilor de sustragere prevăzute în norme speciale, inclusiv și în cazul sustragerii drogurilor, au un caracter specific, cu trăsături proprii. Autorul menționează că sub aspectul factorului intelectual, făptuitorul nu conștientizează doar gradul prejudiciabil al luării ilicite, ci și înțelegerea faptului că ia anumite bunuri care se caracterizează prin efecte specifice. Sub aspect volitiv, făptuitorul săvârșind sustragerea drogurilor sau a etnobotanicelor nu dorește în mod principal cauzarea unei daune materiale victimei infracțiunii, ci faptul de a deveni posesor al acestor substanțe [8, p. 24].

Încercând să desprindem anumite concluzii generale vis-a-vis de nivelul de cercetare a problematicii abordate, este de menționat că studiul penal al infracțiunii de sustragere sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor, denotă lipsa unor lucrări în literatura de specialitate autohtonă, care ar fi dedicate în exclusivitate analizării acestui fenomen infracțional. Or, datorită dezvoltării rapide a relațiilor sociale și a transformărilor de drept pe care le parcurge R. Moldova acest lucru se impune cu pregnanță. În același timp,

se face absolut necesară o reevaluare a conținutului constitutiv al infracțiunii ce face obiect de referință prin prisma normativului penal, în vederea relevării unor propuneri de *lege ferenda* care ar ține pas noilor curente de gândire juridică și politicilor promovate la nivel penal.

2. REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI NAȚIONALE PRIVIND INFRAȚIUNEA DE SUSTRAGERE SAU EXTORCARE A DROGURILOR SAU ETNOBOTANICELOR.

În paragraful **2.1 Reglementări internaționale antidrog și premi-sele incriminării sustragerii sau extorcării drogurilor sau a etnobotanicelor** s-a constatat că spre deosebire de infracțiunile prevăzute la art. 217, 217¹, 217², 217³ C.pen. al R. Moldova, infracțiunea de sustragere sau extorcare a drogurilor sau a etnobotanicelor stipulată la art.2174 C.pen. nu-și găsește o expresie nemijlocită în convenții, tratate sau alte acte internaționale.

În Convențiile internaționale antidrog nu există prevederi și standarde incriminatorii, care ar obliga statele-părți să instituie un regim special de incriminare pentru sustragerea drogurilor sau a etnobotanicelor. Incriminarea specială a acestei fapte în legislația penală a R. Moldova, este determinată de elementele dreptului național. Pe de o parte, în cazul drogurilor există alți parametri cantitativi și calitativi de evaluare a proporțiilor față de bunurile ce formează obiect de protecție penală în cazul sustragerii tip, iar pe de altă parte, sunt luate în considerație relațiile sociale privind sănătatea populației asupra cărora se atentează în cazul sustragerii drogurilor [9, p. 60].

Acest ultim criteriu, fundamentează incriminarea și a altor tipuri de sustrageri în norme speciale: purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor, **sustragerea** lor (art. 290 C.pen al R. Moldova); **sustragerea** materialelor sau a dispozitivelor radioactive, ori a instalațiilor nucleare, amenințarea de a sustrage sau cererea de a transmite aceste materiale, dispozitive sau instalații (art. 295 C.pen al R. Moldova); luarea, **sustragerea**, tăinuirea, degradarea sau distrugerea documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor (art. 360 C.pen al R. Moldova).

În paragraful **2.2 Retrospectiva istorică și locul incriminării infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor în legislația penală a R. Moldova** s-a dedus că evoluția incriminării acestor fapte, din care face parte și incriminarea instituită la art.217⁴ C.pen., urmează a fi dimensionată atât la momentul de apariție și de răspândire a drogurilor, cât și la momentul în care la nivel social a fost conștientizat pericolului pe care-l comportă consumul acestora pentru sănătatea omului.

În anii 70 ai secolului trecut comunitatea internațională s-a confrun-

tat cu problema răspândirii în proporții a traficului de droguri. Excepție nu a făcut-o nici lagărul socialist, în componența căruia intra și R. Moldova. Un prim pas realizat în acest sens, l-a constituit incriminarea în anul 1974 a faptei de *sustragerea a mijloacelor narcotice* (art.224¹ C.pen. al RSSFR).

În scopul uniformizării legislațiilor penale ale republicilor unionale, Prezidiul Sovietului Suprem al URSS la data de 25 aprilie 1974 a adoptat Ucazul despre *Înăsprirea metodelor de luptă cu narcomania*, în care erau prevăzute criteriile unice de incriminare și de pedepsire a faptelor legate de traficul de droguri. În conformitate cu acest act normativ, în Codurile penale ale Republicilor Sovietice Socialiste urmau să fie introduse norme de incriminare unice prin care se prevedea răspunderea penală pentru infracțiunile privitoare la traficul de droguri, inclusiv și pentru sustragerea acestora [6, p. 33].

Drept urmare, prin Ucazul Sovietului Suprem al RSSM din 5 iunie 1975 în Codul penal al RSSM din 24 martie 1961 au fost introduse șase norme incriminatorii destinate pedepsirii faptelor privitoare la traficul de droguri: Fabricarea, procurarea, păstrarea, transportarea, expedierea ilegală în scop de desfacere sau desfacerea ilegală a mijloacelor narcotice (art.225¹); Sustragerea de mijloace narcotice (art.225²); Organizarea sau întreținerea de spelunci pentru consumul de mijloace narcotice (art.225³); Îndemnul de a consuma mijloace narcotice (art.225⁴); Fabricarea, procurarea, păstrarea sau expedierea ilegală de mijloace narcotice fără scop de desfacere (art.225⁵); Încălcarea regulilor de producție, procurare, păstrare, evidență, livrare, transportare sau expediere a mijloacelor narcotice (art.225⁶).

Potrivit normelor penale în vigoare s-a propus următoarea clasificare a infracțiunilor de traficare a drogurilor:

1. Infracțiuni de traficare a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora. La această categorie sunt atribuite două infracțiuni: circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare (art.217 C.pen.) și circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare (art.217¹ C.pen.).

2. Infracțiuni care facilitează sau creează condiții pentru traficare a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor acestora. Din rândul acestor fapte de pericol fac parte: circulația ilegală a precursorilor în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora (art.217² C.pen.); circulația ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora (art.217³ C.pen.); sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor (art.217⁴ C.pen.); consumul ilegal public sau organizarea

consumului ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii acestora (art.217⁵ C.pen.); introducerea ilegală intenționată în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora (art.217⁶ C.pen.); prescrierea ilegală sau încălcarea regulilor de circulație a drogurilor (art.218 C.pen.); organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor (art.218 C.pen.).

Infracțiunea de sustragere a drogurilor sau a etnobotanicelor poate fi atribuită la categoria infracțiunilor contra sănătății publice, care atentează la regulul de circulație a drogurilor și etnobotanicelor. În același timp este semnificativă și constatarea potrivit căreia sustragerea sau extorcarea drogurilor nu este o infracțiune care vizează traficearea propriu-zisă a drogurilor, ci o infracțiune care facilitează sau creează condiții pentru traficearea acestora [9, p. 45-46].

2.3 Elemente de drept comparat privind infracțiunea de sustragere sau extorcere a drogurilor sau etnobotanicelor este abordată infracțiunea de referință prin metoda comparativistă de studiere a dreptului penal. Legislațiile penale ale statelor de referință au fost clasificate în trei categorii: 1) legislații penale în care infracțiunea de sustragere sau extorcere a drogurilor sau a etnobotanicelor este incriminată distinct în normele Părții speciale a C.pen.; 2) legislații penale în care sustragerea sau extorcerea drogurilor sau a etnobotanicelor nu își găsește o incriminare separată, prevenirea acestora făcându-se prin prisma *infracțiunilor contra patrimoniului*; 3) legislații penale în care sustragerea sau extorcerea de droguri este prevăzută în calitate de formă agravantă a sustragerilor .

3. SEMNE OBIECTIVE ALE INFRACTIUNII DE SUSTRAGERE SAU EXTORCARE A DROGURILOR SAU ETNOBOTANICELOR este compus din trei paragrafe și două sub paragrafe, fiind destinat investigării semnelor de factură obiectivă a componenței descrise în limitele incriminatorii ale art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova.

În paragraful **3.1 Obiectul juridic și obiectul material al infracțiunii**, s-a concluzionat că obiectul juridic special principal al sustragerii sau extorcării drogurilor sau etnobotanicelor este format din relațiile sociale referitoare la sănătatea publică, existența și normala desfășurare a cărora este determinată de circulația în condiții de legalitate a drogurilor sau etnobotanicelor. Obiectul juridic special secundar este constituit din relațiile sociale a căror existență și normală desfășurare este condiționată de protejarea dreptului de posesie asupra drogurilor sau etnobotanicelor (în cazul sustragerii) și a altor drepturi patrimoniale (în cazul extorcării). În cazul unor forme agravante ale infracțiunii, suplimentar se atentează la relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea

domiciliului (art. 217⁴, alin. (2), lit. d) C. pen.), sănătatea și integritatea corporală a persoanei (art. 217⁴ alin. (2) lit. e) și alin. (3) lit. b) C. pen.).

Obiectul material al infracțiunii este consacrat *ad literam* în dispoziția textului incriminator, fiind format din *droguri* și *etnobotanice*. În cazul circumstanțelor agravante prevăzute la art. 217⁴ alin. (2) lit. e) și art. 217 alin. (3) lit. b) C. pen., în calitate de obiect material auxiliar apare corpul fizic al persoanei.

Prin Legea Republicii Moldova nr. 193 din 28.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, noțiunii de drog i s-a imprimat un sens larg, aceasta cuprinzând patru entități materiale: substanțele stupefiantele, substanțele psihotrope, plantele care le conțin, amestecurile care conțin asemenea substanțe sau plante.

Etnobotanicele sunt particularizate prin două trăsături de bază: după componență reprezintă amestecurile de prafuri și/sau plante sau amestecurile de ierburi și diverse părți de plante stropite cu substanțe chimice; după efect produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive.

Mărimea proporției obiectului material influențează modul de încadrare juridică a faptei: proporții mici – art. 217⁴ alin. (1) C. pen; proporțiile mari – art. 217⁴ alin. (2) lit. f) C. pen.; proporțiile deosebit de mari – art. 217⁴ alin. (3) lit. c) C. pen. Prin aceasta legiuitorul face o individualizare legală a regimului sancționator aplicabil pentru sustragerea sau extorcarea drogurilor în funcție de cantitățile prestabilite, determinând și pedepse penale diferențiate în acest sens.

De *lege lata* se poate conchide că stabilirea proporțiilor la etnobotanice este imposibilă, respectiv activitatea infracțională de sustragere sau extorcarea acestora indiferent de cantitate va fi calificată în baza art. 217⁴ alin. (1) C. pen. Sunt exceptate cazurilor în care săvârșirea faptei este însoțită de alte forme agravante, altele decât cele privitoare la proporții, prevăzute de art. 217⁴ alin. (2) sau (3) C. pen. De *lege ferenda* considerăm că legiuitorul ar trebui să intervină cu amendamente legislative pentru a crea un tablou incriminator cert al art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova.

La atribuirea unui statut incriminator distinct al infracțiunii de sustragere a drogurilor sau a etnobotanicilor, în raport cu sustragerile incriminate la art. 186-188, 190-192 C. pen. al R. Moldova stau următoarele criterii: 1) entitățile ce formează obiectul material (*droguri și etnobotanice*), au o semnificație specială, pentru care este instituit un cadru normativ distinct ce reglementează un regim specific de circulație a acestora. Cel mai frecvent, asemenea substanțe se găsesc în posesia unor întreprinderi sau organizații de stat sau private, precum ar

fi: fabrici de producere a medicamentelor, farmacii, spitale, clinici, etc; 2) gradul prejudiciabil, sustragerea lor nu provoacă doar o pericolozitate pentru relațiile sociale din sfera proprietății, ci și din sfera sănătății publice. Practica judiciară ne demonstrează, că cel mai frecvent asemenea substanțe sunt sustrate fie în scop de consum personal, fie în scopul răspândirii lor printre consumatori. Respectiv infracțiunea provoacă o daună mai mare relațiilor sociale din sfera sănătății publice, decât relațiilor sociale din sfera patrimonială.

Luând în considerațiune modalitățile normative de comitere a faptei descrise la art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova, paragraful 3.2 cu denumirea **La-tura obiectivă a infracțiunii**, este divizat în două subparagrafe.

În primul subparagraf, **3.2.1 Sustragerea de droguri sau etnobotanice** se demonstrează că termenul de „sustragere”, prevăzut ca *verbum regens* în dispoziția art. 217⁴ C. pen. nu poate avea un alt înțeles decât cel pe care îl are în cazul sustragerilor incriminate la Capitolul VI din Partea specială a C. pen., intitulat *Infracțiuni contra patrimoniului*.

Din punct de vedere faptic, modalitățile de sustragere a drogurilor sau a etnobotanicelor pot fi raportate în mod direct la formele de sustragere a bunurilor descrise la art.186-188, 190-192 C. pen. Pornind de la particularitățile obiectului material al infracțiunii, aceste norme au un caracter general în raport cu norma stipulată la art.217⁴ C. pen., care este una specială. Pe de o parte, formele de sustragere a drogurilor sau a etnobotanicelor nu pot fi extinse la alte forme decât cele pe care le reglementează legiuitorul. Pe de altă parte, *modus operandi* nu este influențat de obiectul material al infracțiunii, metodele de sustragere rămânând ca și în cazul sustragerilor descrise în Capitolul VI din Partea specială a C. pen.

În lumina celor menționate, *sustragerea drogurilor sau a etnobotanice-lor* a fost definită ca fiind luarea ilegală și gratuită a acestora din posesia unei persoane fizice sau juridice, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acesteia, săvârșită în scop de cupiditate prin una dintre formele prevăzute la art.186, 187, 188, 190, 191 și 192 C. pen.

Asemenea forme ale sustragerilor precum ar fi furtul (art.186 C.pen.), jaful (art.187 C.pen.), escrocheria (art.190 C.pen.), delapidarea averii străine (art.191 C.pen.) și pungășia (art.192 C.pen.) cad sub incidența art.217⁴ alin. (1) C.pen., iar sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor prin forma tâlhăriei (art.188 C.pen.) urmează a fi calificată conform art. 217 alin. (3) lit. b) C.pen.

În doctrina de specialitate s-a menționat că delapidarea drogurilor sau a etnobotanicelor nu intră sub sfera de aplicare a alin. (1) al art. 217⁴, ci urmează a fi calificată în baza art. 217⁴ alin. (2) lit. a) C.pen., la care se agravează răspunderea penală pentru sustragerea substanțelor narcotice sau

psihotrope *cu folosirea situației de serviciu* [13, p. 483].

În accepțiunea noastră sustragerea drogurilor sau a etnobotanicelor săvârșită prin metoda delapidării poate cădea sub sfera incriminatoare a art. 217⁴ alin. (1) C.pen. Acest fapt reiese din interpretarea textului incriminator al art. 191 C.pen., la care este descrisă fapta propriu-zisă de delapidare a averii străine. Astfel, la art. 191 alin. (1) C.pen. se pedepsește însușirea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, care a produs daune considerabile, iar la alin. (2) lit. d) al aceluiași articol se dozează răspunderea penală pentru delapidarea averii străine săvârșită *cu folosirea situației de serviciu*. Prin urmare, reieșind din această tehnică legislativă de descriere a faptei consemnate rezultă că folosirea situației de serviciu este una dintre metodele de comitere a delapidării averii străine.

Tehnica legislativă și modul de formulare a normelor penale în legislația penală trebuie să corespundă cerințelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate.

Plecând de la aceste standarde inerente pe care trebuie să le întruchipeze o normă incriminatoare, propunem ca în dispoziția art. 217⁴ alin (1) C.pen., după cuvântul **sustragere** să fie expres stipulate formele concrete de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor prin care se poate comite fapta.

În același timp, propunem o revizuire completă, chiar și structurală a art. 217⁴ C.pen., astfel încât să fie diferențiată în mod net răspunderea penală pentru sustragerea prin furt, jaf, delapidare și escrocherie a drogurilor sau etnobotanicelor, față de sustragerea prin tâlhărie și dobândirea prin extorcare (șantaj) a acestora.

De *lege ferenda* art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova ar urma să aibă următoarea structură și limite incriminatorii:

➤ art. 217⁴ alin. (1) C.pen. urmează să incrimineze sustragerea drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor prin metoda furtului, jafului, escrocheriei și delapidării averii străine;

➤ art. 217⁴ alin. (2) C.pen. va agrava răspunderea penală pentru fapta tip prevăzută la alin. (1);

➤ art. 217⁴ alin. (3) C.pen. va incrimina fapta de sustragere a drogurilor, etnobotanicelor sau precursorilor prin atac tâlhăresc sau prin șantaj în scopul obținerii lor;

➤ art. 217⁴ alin. (2) C.pen. va agrava răspunderea penală pentru faptele tip prevăzute la alin. (3);

➤ art. 217⁴ alin. (2) C.pen. va doza răspunderea penală pentru fap-

tele tip prevăzute la alin. (1) și (3), pentru săvârșirea lor în prezența unor agravante comune;

În baza rațiunilor sus-expuse, propunem înlocuirea termenului de *sustragere* de la art. 217⁴ alin. (1) C.pen. cu următoarea dispoziție descriptivă: „**Sustragerea prin furt, jaf, escrocherie sau delapidare a drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor ...**”.

Prevederea în textul incriminatoriu a pungășiei este de prisos. Pledăm pentru consacrarea în textul incriminator al furtului ca metodă de sustragere pe ascuns a drogurilor sau etnobotanicelor, fără a mai specifica și varianta pungășiei, întrucât aceasta se include în furt.

La instituirea pedepsei penale pentru sustragerea de droguri sau etnobotanice urmează a fi luate în considerare următoarele criterii: particularitățile obiectului material al infracțiunii; metoda de sustragere; regimul de sancționare al sustragerilor prevăzute de art. 186, 187, 190, 191 C. pen.; regimul de sancționare al traficului propriu-zis de droguri consacrat la art. 217-217¹ C. pen..

Cu referință la sustragerea prin tâlhărie a drogurilor sau etnobotanicelor și la dobândirea prin șantaj a acestora, considerăm că din punct de vedere al gradului prejudiciabil și al regimului sancționator aceste fapte nu pot fi echivalate cu furtul, jaful, escrocheria sau delapidarea. Prin urmare, propunem că aceste două fapte să fie încorporate ca componente autohtone la art. 217⁴ alin. (3) C.pen.

În subparagraful **3.2.2 Extorcarea de droguri sau etnobotanice** este tratată cea de a doua modalitate de comitere a infracțiunii incriminate la art.217⁴ C.pen.

În afară de infracțiunea incriminată la art.217⁴ C.pen., termenul de extorcare mai este utilizat în Cod penal și la descrierea altor fapte penale, precum ar fi: finanțarea ilegală a partidelor politice sau a campaniilor electorale, încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale (art. 181² alin. (2) C.pen.); obținerea ilegală și/sau divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar (art. 245¹² C.pen.); primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art. 256 C.pen.); coruperea pasivă (art. 324 alin. (2) lit. c) C.pen.); luarea de mită (art. 333 alin. (2) lit. c) C.pen.).

În contextul incriminărilor sus indicate noțiunea de extorcare are o altă semnificație decât cea pe care pretinde a o avea la art. 217⁴ C.pen. O asemenea soluție contravine prevederilor statuate în Legea privind actele legislative din 27.12.2001. Pledând pentru uniformizarea reglementărilor juridico-penale și dozarea gradului de claritate și previziune a legii penale, considerăm ca oport-

tună modificarea denumirii și dispoziției normative a art. 217⁴ C.pen.

Fapta de extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor este alcătuită din două acțiuni ilegale legate organic între ele: acțiunea principală (cererea) și acțiunea adiacentă (amenințarea). Cererea este scop a extorcării de droguri sau de etnobotanice, care constă în insistarea categorică, neîntemeiată și ilegală a făptuitorului adresată victimei, de a i se pune în mod gratuit la dispoziție droguri, etnobotanice sau documente care îi dau dreptul de a dispune sau de a obține asemenea substanțe.

Autorii S. Brînză și V. Stati, la caracterizarea laturii obiective a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C.pen. susțin că acțiunea adiacentă cunoaște următoarele modalități faptice cu caracter alternativ: 1) amenințarea cu violența; 2) amenințarea cu răspândirea unor știri defăimătoare; 3) amenințarea cu deteriorarea sau distrugerea bunurilor; 4) amenințarea cu răpirea persoanei; 5) aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate; 6) amenințarea cu moartea; 7) deteriorarea sau distrugerea bunurilor; 8) aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate; 9) aplicarea schingiuirii, torturii, a tratamentului inuman sau degradant; 10) răpirea persoanei [2, p. 1154-1155].

Într-o altă viziune, extorcarea, în sensul art.217⁴ alin.(1) C.pen. prezintă cererea de transmitere a substanțelor narcotice sau psihotrope ale proprietarului, posesorului sau deținătorului, amenințând cu violența sau cu răspândirea unor știri defăimătoare despre persoană, rudele sau apropiații acesteia, cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului ori cu răpirea proprietarului, posesorului, deținătorului, a rudelor sau apropiaților acestora [1, p. 452].

Spre deosebire de șantajul agravat (art.189 alin.(2)-(6) C.pen.), extorcarea substanțelor narcotice sau psihotrope comisă în forme agravate (art. 217⁴ alin. (2)-(3) C.pen.) nu include asemenea acțiuni adiacente proprii șantajului, cum ar fi: amenințarea cu moartea; deteriorarea ori distrugerea bunurilor; răpirea proprietarului, posesorului sau a deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora [10, p. 44].

Această situație urmează a fi soluționată pe calea aplicării concursului de infracțiuni. Dintr-o atare abordare legislativă se face imposibilă absorbția ca infracțiuni mijloc în componența art. 217⁴ C.pen. a răpirii unei persoane (art. 164 C.pen.) și a distrugerii sau deteriorării intenționate a bunurilor (art. 197 C.pen.).

Extorcarea de droguri sau etnobotanice se consideră consumată din momentul înaintării de către făptuitor a cererii de transmitere a substanțelor narcotice sau psihotrope sau a dreptului asupra acestora, însoțită de una dintre formele de amenințare sus-menționate, indiferent de faptul dacă

cererea a fost sau nu satisfăcută. Tentativa poate fi identificată atunci când forma de manifestare a cerinței în cazul șantajului sau a extorcării substanțelor narcotice sau psihotrope, permite derularea activității infracționale în timp, cum ar fi, cazul cererii înaintate în forma scrisă.

În paragraful 3.3, **Formele agravante cu caracter obiectiv ale infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor au etnobotanicelor**, au fost analizate următoarele circumstanțe agravante ale infracțiunii: prin pătrundere în încăpere, într-un alt loc pentru depozitare sau în locuință [art. 217⁴ alin. (2) lit. c) C. pen. al R. Moldova]; în proporții mari [art. 217⁴ alin. (2) lit. f) C. pen. al R. Moldova]; în proporții deosebit de mari [art. 217⁴ alin. (3) lit. c) C. pen. al R. Moldova]; cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe [art. 217⁴ alin. (2) lit. e) C. pen. al R. Moldova]; cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe [art. 217⁴ alin. (2) lit. d) C. pen. al R. Moldova].

În ipoteza aplicării sau amenințării aplicării violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei infracțiunea incriminată la art.217⁴ C.pen. poate fi comisă atât prin sustragere (jaf violent), cât și prin extorcare (șantaj în scopul obținerii drogurilor). În cazul în care făptuitorul face uz de violență periculoasă, infracțiunea incriminată la art.217⁴ C.pen. poate fi comisă atât prin sustragere (tâlhărie), cât și prin extorcare (șantaj). Dacă făptuitorul cere ca substanțele narcotice sau psihotrope să-i fie transmise imediat, fapta se va comite prin jaf sau prin tâlhărie. În cazul în care făptuitorul cere ca substanțele respective să-i fie transmise pe viitor, fapta se va comite prin metoda șantajării.

Violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei este definită ca fiind acțiuni violente care au cauzat vătămarea neînsemnată a integrității corporale sau aplicarea intenționată de lovituri ori alte acțiuni violente care au cauzat o durere fizică, dacă aceste acțiuni nu au creat pericol pentru viața și sănătatea victimei. Violența periculoasă pentru viața sau sănătate a fost definită ca fiind vătămarea intenționată ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății, precum și alte acțiuni violente care, deși nu au cauzat victimei vătămările menționate, au creat la momentul aplicării lor un pericol real pentru viața și sănătatea victimei.

Se propune introducerea noțiunilor menționate în hotărârile CSJ a R. Moldova care implică interpretarea acestor semne calificative. Acest lucru va duce la o interpretare judiciară uniformă și la asigurarea principiului legalității, în materia semnelor calificative sus-arătate.

Infracțiunea incriminată la art. 217⁴ C.pen. poate îmbrăca forma unei

activități infracționale prelungite în timp, atunci când este săvârșită prin diferite acțiuni susceptibile să întrunească condițiile prevăzute de art. 30 C.pen.

Acțiunile de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor săvârșite la diferite intervale de timp, sub imperiul unei singure intenții sau rezoluții infracționale, care fiecare împarte nu întrunesc condițiile de proporții mari sau deosebit de mari, însă care adunate întrunesc această condiție, pot cădea sub incidența agravantelor prevăzute la art.217⁴ alin.(2) lit.f) sau alin. (3) lit. c) C.pen. De asemenea, modalitățile normative prevăzute la art. 217⁴ C.pen. (sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor sau extorcarea acestora) sunt imprimate în conținutul uneia și aceleași infracțiuni, caracterul de unitate infracțională specific infracțiunii unice prelungite este păstrat chiar și atunci când acțiunile sunt realizate prin diferite modalități, fiind obligatoriu însă ca să fie comise cu unul și același scop.

4. SEMNE SUBIECTIVE ALE INFRAȚIUNII DE SUSTRAGERE SAU EXTORCARE A DROGURILOR SAU ETNOBOTANICELOR

În paragraful 4.1 **Subiectul infracțiunii**, s-a constatat că pentru sustragerea sau extorcarea altor bunuri decât drogurile sau etnobotanicele săvârșite prin șantaj, escrocherie, delapidare a averii străine și pungășie în formă neagravată, vârsta răspunderii penale este de 16 ani, pe când pentru sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor săvârșită indiferent de metodă vârsta răspunderii penale este de 14 ani.

Narcomania sau abstenența narcotică ori psihozele narcotice pot forma criteriul biologic al responsabilității reduce. Criteriul juridic al responsabilității diminuate în acest caz caracterizează abilitățile intelectual-volitve ale individului, care se exprimă prin posibilitatea redusă de conștientizare a caracterului prejudiciabil al faptei (factorul intelectual) sau de exprimare a voinței și de dirijare a comportamentului (factorul volitiv). Pentru constatarea discernământului diminuat este suficient ca tulburarea psihică cronică sau temporară să determine diminuarea doar a unuia dintre factorii psihici amintiți mai sus. Este obligatorie existența unui raport de cauzalitate dintre starea de abstenență narcotică, reprezentată de criteriul medical și obturarea capacităților intelective și volitive ale făptuitorului.

În dispoziția art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova legiuitorul nu face careva referiri la anumite calități suplimentare pe care ar trebui să le dețină subiectul infracțiunii. Plecând de la ideea că dispoziția art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova este de trimitere, în sensul că face referire la normele privitoare la sustragere, se poate deduce că în cazul sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor prin metoda delapidării, subiectul infracțiunii analizate este special,

putând fi doar persoana căreia aceste substanțe i-au fost încredințate în baza unui titlu, calitate care în viziunea noastră se echivalează cu cea de **administrator al drogurilor**.

Prin administrator al drogurilor sau etnobotanicelor înțelegem persoana care este posesor legitim și nemijlocit al acestora, în baza unui raport juridic și care, exercită cu drept anumite atribuții de administrare a acestor substanțe ce constau în primirea, păstrarea, eliberarea sau exercitarea altor acte de dispoziție asupra lor.

În paragraful 4.2, **Latura subiectivă a infracțiunii**, se demonstrează că infracțiunea de sustragere sau extorcare a drogurilor sau a etnobotanicelor se comite prin intenție directă. În cazul săvârșirii infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor printr-o modalitate normativă care îmbracă forma unei componente formale sau formal-reduce, forma vinovăției este aprioric identificată cu intenția directă. Teza este valabilă și pentru modalitățile normative ale sustragerii sau extorcării drogurilor sau etnobotanicelor care preiau forma unei componente materiale, întrucât existența scopului de profit, ce caracterizează orice tip de sustragere, conferă din punct de vedere subiectiv forma unei vinovății intenționate directe.

Factorul intelectual al infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova se exprimă prin aceea că făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale de sustragere sau extorcare a drogurilor ori a etnobotanicelor și prevede că, pe de o parte, creează o stare de pericol pentru relațiile sociale din sfera sănătății publice, iar, pe de altă parte, aduce o daună patrimonială posesorului. Prin urmare, sub aspectul factorului intelectual, făptuitorul nu conștientizează doar gradul prejudiciabil al luării ilicite, ci și înțelegerea faptului că ia anumite bunuri care se caracterizează prin efecte specifice și al pericolului pe care îl au pentru sănătatea publică.

Factorul volitiv comprimă în sine procesele psihice prin care făptuitorul dorește săvârșirea faptei, în cazul sustragerii drogurilor prin tâlhărie, pungășie și în cazul dobândirii prin extorcare a acestora ori dorește realizarea urmărilor prejudiciabile, în cazul sustragerii drogurilor săvârșite prin furt, jaf, delapidare și extorcare.

Scopul este un semn obligatoriu al laturii subiective a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C.pen. Fapta în ambele sale modalități (sustragere sau extorcare) se comite în scop de cupiditate, adică în scopul însușirii drogurilor sau etnobotanicelor.

În cadrul paragrafului 4.3 **Formele agravante cu caracter subiectiv**, au fost identificate următoarele circumstanțe agravante de factură subiectivă a in-

fracțiunii de sustragere a drogurilor sau a etnobotanicelor: cu folosirea situației de serviciu [art. 217⁴ alin. (2) lit. c) C. pen. al R. Moldova]; săvârșirea faptei de două sau mai multe persoane [art. 217⁴ alin. (2) lit. b) C. pen. al R. Moldova]; săvârșirea faptei de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora [art. 217⁴ alin. (2) lit. a) C. pen. al R. Moldova].

Infraacțiunea de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor săvârșită *de două sau mai multe persoane* poate fi identificată în două situații-tip: coautoratului, în cazul în care cel puțin două persoane întrunesc semnele subiectului infraacțiunii și realizează total sau parțial acțiunile/inacțiunile cuprinse de latura obiectivă a infraacțiunii; săvârșirea faptei de către o persoană care întrunește semnele subiectului infraacțiunii în comun cu o persoană care nu întrunește aceste semne.

Situația comiterii infraacțiunii de către o persoană care întrunește semnele subiectului infraacțiunii, prin intermediul unei persoane care nu este pasibilă de răspundere penală, cade sub noțiune de autor mediat al infraacțiunii prevăzută de art. 42 alin. (2) C.pen., iar semnul calificativ, comiterea infraacțiunii de *două sau mai multe persoane* nu poate fi reținut.

Subiect al sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor cu folosirea situației de serviciu poate fi doar o persoană publică, o persoană cu funcție de demnitate publică sau un funcționar similar din sfera privată, reprezentat de persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau nestatală. Expresia cu folosirea situației de serviciu desemnează, de cele mai multe ori, o faptă mijloc de comitere a unei alte fapte scop și care este descrisă ca formă agravantă a faptei scop. În cazul de față, fapta mijloc este abuzul de putere sau abuzul de serviciu din sfera publică (art. 327 C.pen. al R. Moldova) și respectiv, abuzul de serviciu din sfera privată (art. 335 C.pen. al R. Moldova), iar fapta scop este sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor prin delapidare sau escrocherie. Delapidarea averii străine comisă prin abuz de serviciu [art. 191 alin. (2) lit. d) C.pen.], nu poate avea o altă semnificație de conținut și de esență, mai ales cu referire la calitățile speciale ale infraacțiunii, decât delapidarea drogurilor sau etnobotanicelor săvârșită prin abuz de serviciu [art. 217⁴ alin. (2) lit. c) C.pen.].

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Dimensiunea novatoare și originală a **rezultatelor științifice obținute** în urma elaborării prezentului studiu constau în următoarele: 1) evaluarea reglementărilor internaționale antidrog și al impactului pe care l-au avut la incriminarea faptei prevăzute la art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova [9,

p. 51-57]; 2) analiza retrospectivă de incriminare a sustragerii sau extorcării drogurilor sau etnobotanicelor în legislația penală a R. Moldova [6, p. 31-38]; 3) studiul comparativ al sustragerii sau extorcării drogurilor prin prisma legislației penale a altor state; 4) fundamentarea tezei potrivit căreia sustragerea sau extorcarea de droguri sau etnobotanice reprezintă o infracțiune care creează condiții și facilitează traficul de droguri; 5) reformularea normei incriminatorii de la art.217⁴ C.pen. prin intermediul unei dispoziții descriptive; 6) evaluarea semnelor obiective și subiective ale sustragerii sau extorcării drogurilor în consonanță cu principiul legalității incriminării și cu standardele ce derivă din jurisprudența CtEDO; 7) stabilirea imperfecțiunilor existente în norma de incriminare prevăzută la art.217⁴ C.pen.; 8) formularea propunerilor de *lege ferenda* destinate optimizării cadrului incriminator în materia cercetată; 9) argumentarea implementării în HP CSJ a R. Moldova nr. 2 din 6.12.2011 a unor reguli practice de interpretare a infracțiunii de sustragere sau extorcarea a drogurilor sau etnobotanicelor etc.

În lumina cercetărilor efectuate, generalizând cele consemnate în conținutul tezei de doctorat se impun următoarele **concluzii generale**:

1. Infracțiunea prevăzută de art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova nu este o infracțiune care vizează traficul propriu-zis al drogurilor, ci o infracțiune care facilitează sau creează condiții pentru traficul acestora [8, p. 46].

2. Modalitățile de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor pot fi raportate în mod direct la formele de sustragere a bunurilor descrise la art.186-188, 190-192 C.pen., iar extorcarea de droguri sau etnobotanice la infracțiunea de șantaj descrisă la art. 189 C.pen., norme care au un caracter general în raport cu norma specială stipulată la art.217⁴ C.pen. al R. Moldova.

3. De *lege lata* stabilirea proporțiilor la etnobotanice este imposibilă, iar sustragerea sau extorcarea acestora indiferent de cantitate va fi calificată în baza art. 217⁴ alin. (1) C.pen.

4. De *lege ferenda* atât denumirea, cât și dispoziția incriminatorie a art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova urmează să fie suplinită, astfel încât sfera incriminatorie pe lângă droguri și etnobotanice să includă și sustragerea sau extorcarea de **precursori**.

5. Termenii de „sustragere” și „extorcare” utilizați în dispoziția art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova nu corespund cerințelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate cerute de CEDO. S-a argumentat necesitatea reformulării art. 217⁴ C.pen. prin intermediul unei dispoziții descriptive, prin care, pe de o parte, să fie prevăzute formele de sustragere, iar, pe de altă parte, să fie înlocuit termenul de extorcare cu expresia „șantajul în scopul obținerii lor...” [10, p. 40-45].

6. Subiectul infracțiunii incriminate la art.217⁴ C.pen. este general și poate

fi persoana fizică, responsabilă cu vârsta de 14 ani [7, p. 295]. Excepție o formează delapidarea drogurilor sau etnobotanicelor, caz în care subiectul este special și poate fi doar persoana căreia drogurile i-au fost încredințate în baza unui titlu.

7. Intenția directă caracterizează sub aspectul laturii subiective toate modalitățile normative de săvârșire a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C. pen. Sub aspectul factorului intelectual, făptuitorul nu conștientizează doar gradul prejudiciabil al luării ilicite, ci și înțelegerea faptului că ia anumite bunuri care se caracterizează prin efecte specifice și al pericolului pe care îl au pentru sănătatea publică.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere constau în fundamentarea științifică a elementelor și semnelor constitutive ale infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau a etnobotanicelor, având ca efecte aplicarea corectă a legii penale naționale, sporirea eficienței practicii judiciare în prevenirea traficului ilicit de droguri. De asemenea, a fost soluționată problema revizuirii legislative a normei prevăzute de art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova în consonanță cu standardele incriminatorii promovate de CtEDO și Curtea Constituțională a R. Moldova.

Propuneri de lege ferenda:

1. Reformularea denumirii art. 217⁴ C. pen. din *Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor* în *Sustragerea drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor ori șantajul în scopul dobândirii lor*.

2. Revizuirea completă, chiar și structurală a art. 217⁴ C. pen., astfel încât să fie individualizată pe cale legală răspunderea penală pentru sustragerea prin furt, jaf, delapidare și escrocherie a drogurilor sau etnobotanicelor, față de sustragerea prin tâlhărie și dobândirea prin șantaj a acestora.

3. La instituirea pedepsei penale pentru *sustragerea drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor ori șantajul în scopul dobândirii lor*, în varianta propusă urmează a fi luate în considerare următoarele criterii: particularitățile obiectului material al infracțiunii; metoda de sustragere; regimul de sancționare al sustragerilor și al șantajului; regimul de sancționare al traficului propriu-zis de droguri consacrat la art. 217-217¹ C. pen. De *lege-ferenda* s-a pledat pentru instituirea unui regim mai blând de sancționare a infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C. pen.

4. În baza celor menționate propunem următorul text normativ al art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova:

Articolul 217⁴. Sustragerea drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor ori șantajul în scopul dobândirii lor

(1) Sustragerea prin furt, jaf, escrocherie sau delapidare a drogurilor,

etnobotanicelor sau a precursorilor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1200 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută la alin. (1) săvârșită:

a) prin delapidare sau escrocherie cu folosirea situației de serviciu de către o persoană publică, persoană cu funcție de demnitate publică sau persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau nestatală;

b) prin jaf cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;

c) de două sau mai multe persoane;

d) prin pătrundere în încăpere, într-un alt loc pentru depozitare sau în locuință;

f) în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1500 de unități convenționale sau cu închisoare de la 5 la 7 ani.

(3) Atacul tâlhăresc în scopul sustragerii drogurilor, etnobotanicelor sau a precursorilor ori șantajul exprimat prin cererea de transmitere a acestora ori a drepturilor asupra lor, însoțit de acțiunile prevăzute la art.189 C.pen.

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 10 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1150 la 1550 de unități convenționale

(4) Fapta prevăzută la alin. (3) săvârșită:

a) cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) de două sau mai multe persoane;

b) prin pătrundere în încăpere, într-un alt loc pentru depozitare sau în locuință;

c) în proporții mari;

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 12 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1550 la 2000 unități convenționale.

(5) Faptele prevăzute la alin. (1), (2), (3) și (4) săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

b) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 15 ani cu aplicarea unei amenzi în mărime de la 2 000 la 2500 de unități convenționale.

Avantajele acestor recomandări sunt următoarele: 1) dozarea eficienței organelor de drept la soluționarea cauzelor privind sustragerea sau extorcarea drogurilor sau a etnobotanicelor; 2) asigurarea principiului lega-

lității aplicării legii penale sub aspectul asigurării unei calificări coerente a infracțiunii incriminate la art.217⁴ C.pen. al R. Moldova;3) implementarea unor propuneri de perfecționare a normei prevăzute la art.217⁴ C.pen. al R. Moldova sub aspectul dozării gradului de claritate și accesibilitate la formularea acesteia; 4) evitarea unor cheltuieli generate de eventualele condamnări ale R. Moldova la CtEDO în legătură cu încălcarea de către legiuitorul autohton a principiului legalității incriminării.

Planul de cercetări de perspectivă include următoarele repere: Planul de cercetări de perspectivă include următoarele repere: 1) Analiza perspectivei incriminării sustragerii sau extorcării drogurilor sau etnobotanicelor ca formă agravantă a sustragerilor și a șantajului; 2) Analiza aspectelor criminologice a infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau a etnobotanicelor; 3) Cercetarea problemelor legate de investigarea criminalistică a sustragerii sau extorcării drogurilor sau etnobotanicelor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Barbăneagră A. Cușnir V. ș.a. Codul penal al Republicii Moldova, Comentariu. Chișinău: Centrul de Drept al Avocaților, 2009. 860 p.
2. Brînză S., Stati V., Drept penal. Partea specială, Vol. I. Chișinău: Firma Editorial-Poligrafică: „Tipografia centrală”, 2015, 1328 p.
3. Bujor V., Dumitrescu D. Traficul de droguri: reglementări internaționale și naționale. Universitatea de Criminologie din Moldova. Chișinău, 2004, 100 p.
4. Cojocar R. Infracțiuni privind traficul de substanțe narcotice, psihotrope sau de analoage ale acestora (Teorie și practică judiciară). Chișinău, 2014. 149 p.
5. Hadîrcă Ig. Răspunderea penală pentru infracțiunile săvârșite în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și precursorilor acestora. Chișinău: CEP USM, 2008. 281 p.
6. Secrieru S. în coautorat, Retrospectiva istorică și premisele incriminării infracțiunii de sustragere sau extorcare a substanțelor narcotice sau psihotrope. În: Legea și viața. Decembrie, 2014. p. 31-38.
7. Secrieru S. Reflecții asupra vârstei răspunderii penale pentru infracțiunea de sustragere sau extorcare a substanțelor narcotice sau psihotrope. Conferința științifico-practică internațională din 31 octombrie 2014: Delicvența și Justiția juvenilă: evaluare, probleme, soluții. Chișinău, 2015. p. 45-54.
8. Secrieru S. Locul incriminării infracțiunii de sustragere sau extor-

care a substanțelor narcotice sau psihotrope în legislația penală a R. Moldova. În: Закон и жизнь. Decembrie, 2014. p. 42-46.

9. Secrieru S. Evaluarea reglementărilor internaționale antidrog la instituirea răspunderii penale pentru sustragerea sau extorcarea drogurilor sau a etnobotanicelor (art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova). În: Jurnal JURIDIC NAȚIONAL: teorie și practică. Nr. 6, 2017. p. 51-57.

10. Secrieru S. Aspecte interpretative privind extorcarea drogurilor sau a etnobotanicelor în contextul infracțiunii incriminate la art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova. În: Legea și viața. Decembrie, 2017. p. 40-45.

11. Дербок З. Г. Специальные виды хищения и вымогательства: проблемы криминализации и перспективы оптимизации их законодательного описания. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Краснодар, 2015. 28 p.

12. Нугуманов А.Р. Хищение либо вымогательство наркотических средств или психотропных веществ: уголовно-правовые и криминологические аспекты. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, УФА, 2009. 297 p.

13. Побегайло Э.Ф. Преступления против здоровья и нравственности. În: Уголовное право России. Особенная часть: Учебник для вузов. Москва, 1998. 790 p.

14. Радченко Т.В. Уголовная ответственность за хищение либо вымогательство наркотических средств или психотропных веществ. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва: 2005. 199 p.

ADNOTARE

**la teza de doctor *Răspunderea penală pentru sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor*, specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal,
Autor: Sergiu SECRIERU, Chișinău, 2018.**

Structura tezei: introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 234 titluri, 160 pagini text de bază. Rezultatele obținute sunt publicate în 8 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: droguri, etnobotanice, stupefiante, precursori, analogi, substanțe psihotrope, plante, sustragere, extorcare.

Domeniul de studiu. Lucrarea face parte din domeniul Dreptului penal, partea specială. Studiul este axat pe analiza juridico-penală a infracțiunii prevăzute la art. 217⁴ C.pen.

Scopul și obiectivele tezei de doctorat. Scopul lucrării constă în efectuarea, pe baza cercetărilor teoretice și a materialelor empirice, a unor investigații ample în privința problemelor juridico-penale a infracțiunii de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor. Pe aceiași cale s-a urmărit formularea propunerilor de perfecționare a calității sediului normativ incriminator, care să corespundă sarcinilor de promovare a reformei juridice în R. Moldova.

Obiective: studierea evoluției incriminării faptei analizate; caracterizarea sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor prin prisma standardelor instituite prin actele internaționale antidrog; analiza comparativă a legislațiilor penale ale altor state existente în materia sustragerii sau extorcării drogurilor sau etnobotanicelor; elucidarea elementelor și semnelor componente ale infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor; formularea unor propuneri de lege ferenda pentru îmbunătățirea legislației penale din domeniu; înaintarea unor recomandări de practică judiciară în vederea asigurării legalității pe segmentul aplicării normei incriminate la art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute. Prezenta teză de doctorat constituie una dintre primele cercetări științifice complexe și bine sistematizate ale infracțiunii prevăzute la art. 217⁴ C.pen., noutatea științifică a căreia și-a găsit reflectare într-un șir de rezultate științifice materializate în perfecționarea sediului normativ-incriminator și soluționarea unor probleme aplicative în materia infracțiunii de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor.

Problema științifică actuală, de importanță majoră, care a fost soluționată. Fundamentarea științifică a elementelor și semnelor constitutive ale infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor, care va avea ca efecte aplicarea corectă a legii penale naționale, eficientizarea practicii judiciare și a activității organelor de drept în prevenirea și combaterea fenomenului analizat. De asemenea, a fost soluționată problema revizuirii legislative a normei prevăzute de art. 217⁴ C.pen. în consonanță cu standardele incriminatorii promovate de ChEDO și Curtea Constituțională a R. Moldova.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă. Studiul realizat prezintă o bază conceptuală care descrie la nivel teoretic premisele de aplicare a art. 217⁴ C.pen. al R. Moldova și încadarea juridică a faptei; modalitățile faptice ale infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau a etnobotanicelor; soluții le de ajustare a cadrului incriminator la standardele europene etc. Aceste rezultate pot fi oglindite în activitatea științifică, instructiv-formativă, în activitatea practică a organelor de drept și în procesul de legiferare.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele științifice sunt utilizate în procesul de instruire a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior cu profil juridic, dar și în activitatea practică a organelor de drept.

АННОТАЦИЯ

к докторской диссертации на тему *Уголовная ответственность за хищение или вымогательство наркотиков или этноботанических веществ, специальность 554.01 – Уголовное и уголовно-исполнительное право, Автор: Серджиу СЕКРИЕРУ, Кишинэу, 2018 г.*

Структура диссертации: введение, четыре главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 234 названий, 160 страниц основного текста. Полученные результаты опубликованы в 8-ти научных статьях.

Ключевые слова: наркотики, этноботанические вещества, наркотические вещества, аналоги, психотропные вещества, хищение, вымогательство.

Область исследования. Работа относится к области Уголовного права, особая часть. В исследовании основное внимание уделяется уголовно-правовому расследованию преступления по ст. 217^а УК Р. Молдова.

Цель и задачи докторской диссертации. Целью диссертации является проведение на основе теоретических исследований и эмпирических материалов обширных исследований правовых и уголовных проблем хищения наркотиков или этноботанических веществ; формулировка предложений по улучшению качества инкриминирующей нормативной базы, которая будет соответствовать задачам продвижения правовой реформы в Р. Молдова.

Задачи: изучение эволюции инкриминирования; характеристика хищения наркотиков или этноботанических веществ в свете международных стандартов; сравнительный анализ уголовных законов других государств существующих в изучаемой области; выяснение признаков состава преступления хищения или вымогательства наркотиков или этноботанических веществ; формулировка предложений для совершенствования уголовного законодательства в этой области; представление некоторых рекомендаций судебной практики с целью обеспечения законности применения ст. 217^а УК Р. Молдова.

Научная новизна и оригинальность полученных результатов. Данная докторская диссертация является одним из первых комплексных и хорошо структурированных научных исследований преступления предусмотренного ст. 217^а УКР. Молдова, научная новизна которой наша отражение в ряде научных результатов, материализованных в усовершенствовании уголовного законодательства и решении практических проблем связанных с хищением наркотиков и этноботанических веществ.

Научная задача особой важности нашедшая решение, заключается в научном обосновании элементов и признаков хищения или вымогательство наркотиков или этноботанических веществ, позволяющие применять уголовное законодательство в соответствии с принципом законности, поднятию эффективности юриспруденции и деятельности правоохранительных органов в предупреждении данного преступного явления. Также была решена проблема совершенствования уголовного законодательства в соответствии с стандартов ЕКПЧ и Конституционного Суда Р. Молдова.

Теоретическая значимость и прикладная ценность. Исследование является концептуальной основой, которая на теоретическом уровне описывает предпосылки применения ст. 217^а УК Р. Молдова и правовую классификацию дела; способы совершения преступления, связанного с хищением или вымогательством наркотиков или этноботанических веществ; решения для приведения инкриминирующих рамок в соответствие с европейскими стандартами и т. д. Эти результаты могут быть отражены в научной, учебно-формирующей деятельности, в практической деятельности правоохранительных органов и в законотворческом процессе.

Внедрение научных результатов. Научные результаты используются в процессе обучения студентов, магистрантов и докторантов в высших учебных заведениях с юридическим профилем, а также в практической работе правоохранительных органов.

ANNOTATION

to the doctor thesis *Criminal liability for theft or extortion of drugs or ethnobotanicals*,
specialty 554.01 – Criminal Law and Criminal Execution,

Author: Sergiu SECRIERU, Chisinau, 2018.

Structure of thesis: introduction, four chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 234 titles, 159 pages of basic text. The obtained results are published in 8 scientific works.

Key-words: drugs, ethnobotanicals, narcotics, precursors, analogues, psychotropic substances, plants, theft, extortion.

Domain of study. The thesis is part of the domain of Criminal Law, the special part. The study focuses on the juridical-criminal investigation of the offense provided by the art. 2174 of the Criminal Code.

Purpose and objectives of doctor thesis: The purpose of investigation is to carry out, on the basis of theoretical researches and empirical materials, extensive investigations regarding legal and criminal issues of the offence of theft of drugs or ethnobotanicals. In the same way, the formulation of proposals for improvement of the quality of incriminating normative basis was pursued that will correspond to the tasks of legal reform promotion in the Republic of Moldova.

Objectives: study of incrimination evolution; characterization of theft of drugs or ethnobotanicals in terms of standards established by international antidrug acts; comparative analysis of criminal legislations of other states existing in the field of theft or extortion of drugs or ethnobotanicals; elucidation of the elements and component signs of the offence of theft or extortion of drugs or ethnobotanicals; formulation of some lege-ferenda proposals for improvement of criminal legislation in the field; submission of some recommendations of judicial practice in order to ensure the legality on application of the incriminated norm in art. 2174 of the Criminal Code of the Republic of Moldova.

Scientific novelty and originality of the obtained results: The current thesis of doctor constitutes one of the first complex and well systematized scientific researches of the offence provided by art. 2174 of the Criminal Code, the scientific novelty of which found reflection in a series of scientific results materialized in the improvement of normative-incriminating basis and solving of some applicative issues in matter of the offence of the theft of drugs or ethnobotanicals.

Current scientific subject matter, of major importance, that was settled. Scientific foundation of the elements and constitutive signs of the offence of theft or extortion of drugs or ethnobotanical substances that will have as the effects the correct application of the national criminal law, enhancement of the efficiency of judicial practice and the activity of legal authorities in the prevention and the fight against the analyzed phenomenon. At the same time, there was settled the issue of legislative revision of the norm provided by the art. 2174 of the Criminal Code in consonance with the incriminating standards promoted by the ECHR and the Constitutional Court of the Republic of Moldova.

Theoretical significance and applicative value. Theoretical significance of the concerned study lies in profound and multilateral investigation of theoretical-practical bases exposed in domestic and foreign legal-criminal doctrine regarding the issues of the offence of theft or extortion of drugs or ethnobotanicals. The results obtained within the given investigation will contribute to improvement of theoretical bases of criminal law, including to removal of some gaps in approaching the criminal offense that form the object of study. On this basis, there were submitted proposals of lege-ferenda for improvement of normative framework existing in the field.

Theoretical significance and applicative value. The executed study presents a conceptual basis that describes at the theoretical level the premises of the application of the art. 2174 of the Criminal Code of the Republic of Moldova and the legal classification of the action; factual modalities of the offence of the theft or extortion of drugs or ethnobotanics; solutions for the adjustment of the incrimination framework to the European standards, etc. These results can be reflected in the scientific, instructive-training activity, in the practical work of the law enforcement authorities and in the law-making process.

Implementation of scientific results. The scientific results are used in the process of the training of students, master course students and doctoral students in higher educational institutions with juridical profile, but also in the practical activity of the law enforcement authorities.

SECRIERU Sergiu

**RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU SUSTRAGEREA
SAU EXTORCAREA DROGURILOR SAU ETNOBOTANICELOR**

Specialitatea științifică: 554.01 – Drept penal și execuțional penal

Autoreferatul tezei de doctor în drept

Aprobat spre tipar: 26.11.2018

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Coli de tipar: 1,75

Formatul hârtiei 60x80^{1/16}.

Tirajul 50 ex.

Comanda nr. 256.

**Centrul Editorial-poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
str. Gheorghe Asachi, 21, Chișinău, MD-2005**